

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobců: **a) nezl. M. D., b) M. A.**, jako zákonné zástupkyně žalobce a), proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2008, č. j. OAM-451/VL-07-11-2008, **ve věci udělení mezinárodní ochrany**

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobci domáhali přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2008, č. j. OAM-451/VL-07-11-2008. Tímto rozhodnutím zamítl žalovaný žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu). Po provedeném dokazování dospěl žalovaný správní orgán k závěru, že důvodem podání žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany byly obavy z manžela a snaha legalizovat svůj další pobyt v ČR, neboť žalobkyně matka chce, aby mohl syn vyrůstat s otcem, který je českým státním příslušníkem. Dle žalovaného žalobkyně v průběhu správního řízení

neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

Žalobkyně podala jménem svým a svého nezletilého dítěte proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu v rozsahu výroku o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalobkyně měla za to, že žalovaný v řízení porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 68 odst. 3 správního řádu č. 500/2004 Sb. Žalovaný dle žalobkyně zjištěný skutkový stav nesprávně právně kvalifikoval, pochybil v aplikačním procesu tím, že nepřihlíдел faktickou skutkovou podstatu zákonné skutkové podstatě pronásledování upravené v § 12 zákona o azylu. Žalovaný si za účelem zjištění skutečného stavu věci neopatřil dle žalobkyně podklady potřebné pro rozhodnutí, a to i ve vztahu k odůvodnění výroku rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Pokud jde o další konkrétní skutkové důvody, na jejichž základě tvrdila, že skutečnosti jí uváděné jsou podřaditelné ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu, odkázala žalobkyně na žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR a protokol o pohovoru, který s ní byl proveden a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a který má k dispozici žalovaný. Žalobkyně navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 24. 7. 2008 uvedl, že v řízení vycházel především z vlastních tvrzení žalobkyně – matky sdělených v průběhu správního řízení, z nichž bylo nepochybně zjištěno, že žádají o udělení mezinárodní ochrany kvůli obavám z jejího manžela a ve snaze o legální pobyt v České republice, neboť chce, aby syn mohl vyrůstat s otcem, který je českým státním příslušníkem. Žalovaný popřel oprávněnost žaloby, která neprokazuje nezákonnost výroků napadeného rozhodnutí žalovaného. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany a výpovědi žalobkyně a na vydané rozhodnutí správního orgánu, z nichž je zřejmé, že žalovaný při hodnocení žádosti o udělení mezinárodní ochrany a sdělení poskytnutých v průběhu správního řízení postupoval v souladu s příslušnými právními normami, procesně správným způsobem a dbal na dodržení všech práv žalobkyně garantovaných jí právním řádem ČR. Žalobkyně dle žalovaného ve své výpovědi nesdělila žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly pronásledování její osoby či dítěte dle ustanovení § 12 zákona o azylu, a proto žalovaný správní orgán jejich žádost zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalovaný shrnul, že strach žalobkyně z manžela a úsilí legalizovat další pobyt v ČR vzhledem ke skutečnosti, že otcem jejího dítěte je Čech, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Žalovaný konstatoval, že se již znovu nezabýval potížemi žalobkyně s jejím manželem, neboť ty byly posouzeny v předchozím, pravomocně ukončeném řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně založila důvody své žádosti o mezinárodní ochranu na vztahu s českým státním příslušníkem a jeho otcovství k nezletilému dítěti, jehož je matkou. Žalovaný dále konstatoval, že vylíčené skutečnosti svou podstatou nijak nesouvisí s některým z taxativně stanovených důvodů pro udělení azylu dle výše citovaného zákona, a proto je nelze zahrnout pod důvody k udělení azylu. Žalovaný podotkl, že legalizace pobytu za účelem zajištění pobytu v ČR nespadá pod ustanovení výše

uvedeného zákona o azylu, v platném znění, a není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu. Žalobkyně v průběhu řízení dle žalovaného neuvedla žádné okolnosti, které by bylo možno podřadit vážné újmě ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, a proto žalovaný nedospěl k závěru, že by jí a dítěti hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. Žalovaný se nedomníval, že by při svém postupu porušil uvedená ustanovení zákona o azylu či správního řádu a nedomníval se tedy, že by v této souvislosti bylo napadeného rozhodnutí nezákonné nebo, že by žalobkyně s dítětem byla nějakým způsobem krácena na svých právech. Podle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno rozhodnutí správního orgánu, kterým byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, a proto žalovaný navrhl soudu zamítnout žalobu v plném rozsahu.

Krajský soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního, jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního - dále jen s. ř. s.), tedy ke dni 27. 6. 2008.

Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně ve vlastnoručně psané žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 16. 6. 2008 uvedla, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu jsou její problémy, které měla s manželem a chce, aby dítě bylo s otcem. Žalobkyně uvedla, že opustila vlast, neboť jí manžel týral a bil. Jiné problémy neměla. Nyní, když se dozvěděl, že má dítě, řekl, že jí nikdy nechce vidět, že udělá vše proto, aby na Ukrajině nemohla zůstat. O udělení mezinárodní ochrany žádá, aby její syn mohl zůstat se svým otcem, který je občanem ČR. V případě návratu do vlasti se obává problémů s manželem. Při pohovoru k žádosti vedeném dne 20. 6. 2008 žalobkyně na dotaz, zda jsou příčiny její současné žádosti stejné jako ty, kvůli nimž již žádala o mezinárodní ochranu v minulosti, žalobkyně uvedla, že ano, ale navíc otec jejího dítěte je Čech a ona by chtěla, aby žili společně v ČR. Za syna žádá o mezinárodní ochranu, jelikož chce žít zde, mít normální rodinu, aby tady nemusela být nelegálně. Se státními orgány ve vlasti žalobkyně problémy neměla. Jediné problémy, které měla byly s jejím manželem, který pil a bil jí.

V návaznosti na tato zjištění vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž byla žádost žalobkyně a jejího nezletilého dítěte o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná zamítnuta podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, když v průběhu správního řízení žalobkyně neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

V ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu jsou stanoveny důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Podle tohoto ustanovení se azyl udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že je cizinec pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má-li odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo,

v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 2 odst. 8 citovaného zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu.

Podle § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle zákona o azylu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel, neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Bylo prokázáno, a to jak podanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany, tak i obsahem vlastnoručně psané žádosti a obsahem protokolu o pohovoru k této žádosti, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu zejména proto, že chce uniknout problémům ve vlasti s manželem a chce si zlegalizovat pobyt v ČR, aby zde mohla žít legálně a její syn, aby zde mohl být se svým otcem. Z hlediska takto uplatněných důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany se krajský soud zcela ztotožňuje s právním názorem a závěrem žalovaného, že tyto důvody nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany v ustanovení § 12 a § 14a zákona

o azylu. Podle citovaného ustanovení jak výše uvedeno se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě posledního trvalého bydliště. Žádný z těchto důvodů žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla ani neprokazovala.

V řízení nebylo prokázáno, že žalobkyně Ukrajinu opustila z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě.

Jak výše uvedeno ze zákona o azylu vyplývá, že za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu. K tomu soud uvádí, že skutečnost, že žalobkyně má v zemi původu obavy z jednání svého manžela, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, když politický systém v zemi jejího původu dává možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Státní orgány v zemi původu žalobkyně jsou ochotny poskytovat ochranu proti nezákonnému jednání a není důvodu o tom pochybovat. Vedle toho žalobkyně již jednu žádost o udělení azylu podala. V řízení před správním orgánem uváděla, že se v roce 2002 musela vdát, protože to tak chtěla její matka. Manžel jí bil, nechťela s ním nadále zůstat, a proto odjela. Telefonoval jí do ČR a vyhrožoval, že pokud se nevrátí, tak přijede a ublíží jí. O azyl žádala proto, že jí skončila platnost víza. Do vlastnoručně psaného prohlášení o důvodech žádosti o udělení azylu žalobkyně uvedla rovněž, že se bojí manžela, který ji bije, a že to jsou všechny důvody její žádosti o azyl. Její návrh byl zamítnut jako zjevně nedůvodný dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který jí svým rozhodnutím ze dne 16. 11. 2007 zamítl. Spis byl veden pod sp. zn. 61Az 33/2006. Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně kasační stížnost, jež byla Nejvyšším správním soudem rozhodnutím ze dne 9. 4. 2008 odmítnuta pro nepřijatelnost. Již při první žádosti tedy žalobkyně uváděla jako důvody problémy se svým manželem a žalovaný, krajský soud i Nejvyšší správní soud se jimi dostatečně zabývali.

Pokud jde o udělení doplňkové ochrany soud neshledal, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany v případě žalobkyně a jejího dítěte jsou splněny, neboť v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebylo zjištěno, že by v případě jejího vrácení na Ukrajinu byly důvodné obavy z toho, že by jí nebo jejímu dítěti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, jak stanoví odst. 2 ustanovení § 14a, a že nemůže

nebo není ochotna z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je občankou. Žalobkyně v průběhu celého správního řízení ani v žalobě samotné se ani nezmiňovala ani neuváděla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že jí nebo jejímu dítěti v případě návratu do vlasti hrozí vážná újma jak je uvedena v § 14a odst. 2. Z citovaného ustanovení § 14a zákona o azylu vyplývá, že výčet důvodů pro udělení doplňkové ochrany je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze doplňkovou ochranu udělit. Ze správního spisu nevyplývalo, že by žalobkyni nebo jejímu dítěti hrozilo v případě návratu do země původu nebezpečí vážné újmy, jež je předpokladem udělení doplňkové ochrany, a že nemůže nebo není ochotna z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je občankou. Také v řízení nevyplývalo, že by v případě jejich nuceného návratu do země původu byla ohrožena práva, která jsou jako základní lidská práva deklarována v řadě mezinárodních dokumentů.

Soud neshledal, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany v případě žalobců jsou splněny, neboť v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebylo zjištěno, že by v případě jejich vrácení na Ukrajinu byly důvodné obavy z toho, že by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, jak stanoví odst. 2 ustanovení § 14a, a že nemůžou nebo nejsou ochotni z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož jsou občany. Skutečnosti, že žalobkyně – matka chce zůstat v ČR, pracovat zde, legalizovat si pobyt, syn zde bude se svým otcem, nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany. V této spojitosti je nutno dodat, že žalobkyně neuvedla žádné okolnosti, které by vypovídaly o tom, že by její soukromé problémy byly způsobeny pronásledováním její osoby z důvodů rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro její politické přesvědčení.

Soud tedy shodně se žalovaným nedospěl k závěru po posouzení výpovědi žalobkyně - matky, že by jí a jejímu dítěti hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených § 14a zákona o azylu, neboť sama neuváděla žádné okolnosti v této spojitosti a dle názoru žalovaného i soudu, výše uvedený závěr má oporu ve zjištěném skutkovém stavu. Skutečnost, že má žalobkyně obavy ze svého manžela v případě návratu, nelze zahrnout pod výše uvedené ustanovení. Zásahy do jejich tělesné integrity v této souvislosti by musely vycházet ze strany státu nebo by musely nastat okolnosti, že kvůli nebezpečí takové vážné újmy nemohli využít ochrany státu. Takový požadavek nebyl v případě žalobců naplněn. Dle názoru žalovaného i soudu, přijaté řešení tak plně odpovídá okolnostem případu.

Pokud jde o snahu žalobkyně o legalizaci pobytu v ČR a snahu, aby zde syn zůstal se svým otcem, tento problém řeší zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR v platném znění, jehož právní instituty mohla žalobkyně využít, přičemž tyto instituty nelze nahrazovat udělením mezinárodní ochrany podle zákona o azylu.

Pokud jde o námitky žalobkyně ohledně pochybení žalovaného ve správním řízení, soud uvádí, že jak bylo zjištěno z pohovoru žalobkyně – matka měla možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí, případně mohla něco dodat, doplnit, otázky byly žalobkyni kladeny jednotlivě i ve vzájemných souvislostech takovým způsobem, aby byly zjištěny veškeré okolnosti týkající se případu. Žalobkyni - matce také bylo

umožněno doložit důkazní materiály potvrzující její výpověď. Pohovor byl veden za účasti tlumočníka z jazyka ruského.

Rozhodnutí žalovaného má náležitosti rozhodnutí stanovené § 68 správního řádu. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval. Soud má za to, že žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany postupoval správným způsobem a v souladu s právními předpisy a nedopustil se žádné nezákonnosti. Podle názoru soudu měl žalovaný také dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany v České republice, neboť posuzoval důvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany na základě tvrzení žalobkyně – matky a ta ve správním řízení neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit jiný závěr než, ke kterému dospěl v řízení žalovaný. Proto také nelze souhlasit s námitkou žalobkyně, kdy uváděla, že žalovaný porušil svou povinnost postupovat v souladu se zásadou materiální pravdy, vyjádřenou v § 3 správního řádu a neopatřil si ani dostatek podkladů k vydání rozhodnutí.

Ve správním řízení tedy byly dány důvody k aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

S ohledem na učiněná zjištění soud žalobu dle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou, přičemž rozhodoval v souladu s ust. § 51 soudního řádu správního bez nařízení jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu vzniklých nákladů neuplatnil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 9.8.2010

Za správnost vyhotovení:
Iva Charvátová

JUDr. Petr Indráček, v.r.
samosoudce